

CONFIDENTIAL

Sgt. Jan Jaworski

Data urodzenia: 25 listopad 1905, Brześć nad Bugiem (ob. Białoruś)

Rodzice: Pawel i Helena Jaworscy

Stan cywilny: żonaty - 1 kwietnia 1929 w Brześciu nad Bugiem, z Jadwiga Jaworska (z domu: Paradowska)

Polskie formacje wojskowe PSZ:

Oskarżony przez NKWD o szpiegostwo w ZSRR i skazany na karę śmierci, zmienioną później na dożywotnie więzienie. Zesłany do łagru na półwyspie Kamczatka (obszar Władywostok), zwolniony na podstawie Układu Sikorski-Majski (tzw. "amnestia" dla Polaków więzionych w ZSRR), ewakuowany w 1942r. z ZSRR do Iranu wraz z Armia Polską pod dowództwem gen. Władysława Andersa.

Podróż szlakiem Andersa: Kazachstan, przez Morze Kaspijskie do Persji (ob.Iran), dalej do Ahwaz (ob.Iran), następnie statkiem, aż do portu w Suez (Egipt), dalej do Palestyny (ob.Izrael). W Palestynie dostaje przydział do eskortowania POW's szlakiem morskim przez RPA, Brazylię, do USA (Nowy Jork) i Kanady. Następnie wraca do Wielkiej Brytanii (Liverpool). W Wielkiej Brytanii przydzielony do 1 Polskiej Dywizji Pancerniej pod dowództwem gen. Stanisława Maczka.

Bral czynny udział w walkach z Niemcami na terenie Francji, Belgii, Holandii i Niemiec w latach 1944-1945.

Oddział: Lekka Czołówka Naprawcza (LAD) 1-go Szwadronu 1-go Batalionu Łączności

Funkcja: technik sprzętu motorowego oraz radio i telemechanik w Lekkiej Czołówce Naprawczej LAD (Light Aid Detachment)

Specjalizacja: mechanik II/III kl.

Numer ewidencyjny w PSZ (1 Dywizja Pancerna K.U. Nr.1): Nr. 23543

Stopień wojskowy:

- do 1945: Kapral
- 1945-1947: Plutonowy
- 1947: Sierżant

Zdemobilizowany: 16 Czerwca 1947

Repatriowany do Polski: 23 Czerwca 1947

Zmarł w Polsce: 12 Luty 1980

Kapral 1942-1945

10-ta Kompania Warsztatowa

Plutonowy 1945-1947

1 Batalion Łączności, 1 Szwadron,
Lekka Czołówka Naprawcza (LAD)

CONFIDENTIAL

Sgt. Jan Jaworski (1905–1980)

Przed wybuchem II Wojny Światowej mieszkał w Brześciu n/Bugiem (ob. Białoruś) – w środkowo wschodniej Polsce, nielegalnie zajętej i anektowanej przez Związek Radziecki w 1939r., pełniąc służbę maszynisty na parowozie w pociągu wojskowym na stacji Baranowicze (ob. Białoruś), został aresztowany przez rosyjską policję bezpieczeństwa (NKWD). Więziony przez kilka dni w wagonie-więźniarce, przetransportowany do Brześcia n/Bugiem, skąd dalej przewieziony do więzienia NKWD w Mińsku. Skazany przez sąd wojskowy na karę śmierci za działalność szpiegowską w ZSRR. Przetrasportowany do więzienia w Moskwie. Po rozpatrzeniu apelacji oskarżonego, wyrok sadu zmieniony na dożywotnie więzienie.

Na przełomie 1939 i 1940r deportowany przez NKWD do łagru na półwyspie Kamczatka (obszar Władywostok). Pobyt i katorżnicza praca w kamieniołomach rudy żelaza w łagrze Nr.2 doprowadziła go do skrajnego wyczerpania, fizycznego i mentalnego. 23 grudnia 1941r. Zwolniony z łagru na skutek tzw. „amnestii” Polaków na ziemiach ZSRR (Układ Sikorski-Majski). Po ciężkiej podróży z łagru przedostał się do Władywostoku, a dalej koleją transsyberyjską przez Sybir, zgłosił się do punktu zbornoformowanej Armii Polskiej w Guzar (ob.Uzbekistan). Zmobilizowany do Armii Polskiej, przydzielony do 11-tej Dywizji Piechoty, 4-ty Batalion Rozpoznawczy, 2-gi Szwadron Liniowy, stacjonujący w mieście Guzar w ZSRR (ob. Uzbekistan).

Teren ZSRR opuścił wraz z Armią Polska pod dowództwem Generała Władysława Andersa, wypływając z Krasnowodzka nad Morzem Kaspijskim (obecnie Turkmenbaszy w Turkmenistanie). Po dopłynięciu do portu Pahlavi w Persji (obecnie Bandar-e Anzali w Iranie) otrzymał brytyjski mundur wojskowy i tymczasowy dowód osobisty. Wstąpił do Polskich Sił Zbrojnych, będących pod dowództwem brytyjskim. Komisja uzupełnień w Palestynie przydzieliła go do wojsk lotniczych – ze względu na służbę wojskowa w wojskach lotniczych (w stopniu kaprała) w latach 1927-1928 w 11 Pułku Myśliwskim w Lidzie. Na Środkowym Wschodzie (Palestyna) służył od kwietnia do lipca 1942r., następnie został przeniesiony do jednostki wojskowej eskortującej jeńców wojennych z Egiptu (port Suez) do Brazylii i Kanady. Podróż i eskorta jeńców wojennych odbyła się statkiem RMS Queen Mary (największym statkiem świata), kolejno przez RPA, Brazylię, do USA, gdzie podejmowany był przez przedstawicieli lokalnej Polonii w Nowy Jorku. Jego stan zdrowia znacznie się poprawił w trakcie tej wyprawy.

22 sierpnia 1942r. przybył do Wielkiej Brytanii, pokonując szlak z USA przez Kanadę do portu w Liverpool na statku Andes. 28 sierpnia 1942r. przeniesiony został do 1 Korpusu Polskiego PSZ -do 1 Dywizji Pancerniej pod dowództwem Generała Stanisława Maczka. Ewidencyjnie przydzielony do 10 Kampanii Warsztatowej, gdzie otrzymał nowy dowód osobisty. W okresie przygotowawczym formowania polskiej Dywizji Pancerniej w Szkocji, 1 marca 1943r, ukończył szkolenia oraz kurs mechaników samochodowych i czołgowych.

31 lipca 1944r. przybył do Francji (Normandii) z oddziałami 1 Dywizji Pancerniej, gdzie został przydzielony do Kompanii Warsztatowej 3 Brygady Strzelców. 1 Dywizja Pancerna w ramach II Korpusu Kanadyjskiego, weszła w skład 21-wszej Grupy Armii marszałka polnego Montgomery'ego. Po wyzwoleniu Normandii (walki pod Caen, Falais) 1 Dywizja Pancerna rozpoczęła wyzwolenie miast północnej Francji oraz Belgii-Flandrii. W październiku wkroczyła na teren Holandii-Brabancja Północna, gdzie wyzwoliła Bredę, 29 października 1944r, kończąc szlak wyzwoleniem Moerdijk nad Moza.

6 listopada 1944r. przeniesiony ewidencyjnie do Komisji Uzupełnień Nr.1, zgłosił się do Szwadronu Dowodzenia 1-go Batalionu Łączności w 1 Dywizji Pancerniej. W kolejnych miesiącach zimowych, wykonywał prace jako mechanik czołgowy, radio i telemechanik w lekkiej czołwce naprawczej (LAD) 1-go Szwadronu 1-go Batalionu Łączności. 1 marca 1945r. awansowany do stopnia plutonowego oraz uzyskał specjalność wojskową Mechanik Samochodowy/Czołgowy II klasy.

CONFIDENTIAL

Brał czynny udział w walkach z Niemcami na terenie Francji, Belgii, Holandii i Niemiec. 8 maja 1945r. wraz z oddziałami 1 Dywizji Pancерnej zakończył działania wojenne w Wilhelmshaven (Niemcy) przy jednoczesnej kapitulacji bazy i dowództwa floty „Ostfrisland”.

Po zakończeniu wojny służył na kontynencie w Niemczech w rejonie Meppen (w ramach B.A.O.R. - obszaru okupacyjnego w Pn-Zach Niemczech kontrolowanego przez Wielką Brytanię), aż do momentu zwolnienia w związku repatriacją do Polski. 12 maja 1947r. przeniesiony do Ośrodka Zapasowego Nr.4 Schutterf (Niemcy).

12 czerwca 1947r. awansowany na Sierżanta (Ogniomistrza Tytułarnego) oraz przeniesiony do Ośrodka demobilizacyjnego Nr.2 w Quakenbruck (Niemcy). 23 czerwca 1947r. repatriowany do Polski (transportem Nr.16). Przyjazd do Polski – zameldowanie w Państwowym Urzędzie Repatriacyjnym w Punkcie Przyjęcia w Szczecinie. Zmarł w wieku 75, we Wrocławiu (Polska).

Theatre of Operations (10th Workshop units 1stPAD):

France, Belgium, Holland & Germany 31.07.1944 - 08.05.1945

01.08.44-06.09.44	Action at Caen, Falaise, Abbeville, FRANCE
06.09.44-16.09.44	Ypres, Roulers, Thielt, Ghent, St Nicholas, Stekene, BELGIUM
16.09.44-22.09.44	Koewacht, Axel-Hulst, HOLLAND
28.09.44-02.10.44	Merxplas, Baarle-Heide, BELGIUM
03.10.44-08.11.44	Baarle-Nassau, Gilze, Breda, Moerdijk, HOLLAND
09.11.44-08.04.45	Action on the River Maas, HOLLAND
14.04.45-08.05.45	Kusten Canal, Aschendorf, Papenburg, Ihrhove, Leer, GERMANY
09.05.45-12.05.47	Allied Occupation Forces of Germany

